

N:o 91.

Ank. till Riksd. kansli den 29 maj 1901, kl. 2 e. m.

Utlåtande, angående beräkningen af statsverkets ordinarie inkomster.

(I. A.)

Efter det statsutskottet till behandling förehåft Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof i hvad densamma afser beräkningen af statsverkets *ordinarie inkomster*, får utskottet nu jemlikt § 53 regeringsformen och § 39 riksdagsordningen uppgifva och föreslå de belopp, hvartill dessa inkomster under nästkommande statsregleringsperiod för närvarande anses kunna upptagas.

Med hänvisande till den utredning beträffande beräkningen af hvarje särskild inkomstitel, som i statskontorets vid statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 11 sistlidne januari fogade berättelse af den 11 december 1900 om statsverkets tillstånd och behof finnes i fråga om statsverkets inkomster under det nästföregående året samt deras beräkning vid nu föreliggande statsreglering meddelad, får utskottet här nedan omförmåla de inkomstitlar, öfver hvilka särskildt yttrande ansetts böra afgifvas.

Afgifter för persedelunderhållet vid rusthållsinfanteriet. Denna inkomstitel har statskontoret i sin förenämnda berättelse beräknat till 47,000 kronor men dervid anfört, att, derest det inom generalstaben utarbetade

förslag till ny härordning jemte öfvergångsförslag blefve af Kongl. Maj:t och Riksdagen antaget, enligt hvilket förslag vid hvarterdera af Vestgöta regemente, andra lifgrenadierregementet och lifregementet till fot 66 rusthåll eller rotar samt vid Smålands grenadierkår 18 rusthåll vore afsedda att år 1902 ytterligare vakanssättas, ifrågavarande inkomster komme att minskas med omkring 4,300 kronor. Sedan nu Kongl. Maj:t för Riksdagen framlagt förslag till ny härordning, hufvudsakligen öfverensstämmande med det inom generalstaben uppgjorda, och i anledning deraf föreslagit, att förevarande inkomsttitel måtte upptagas till i jemnadt tal 42,000 kronor samt härordningsförslaget i hvad det inverkar på föreliggande beräkning blifvit af Riksdagen bifallet, torde inkomsttiteln böra utföras med det af Kongl. Maj:t angifna belopp.

Tillfälliga vakansafgifter. Enligt hvad statskontoret i sin ofvannämnda berättelse erinrat, skall jemlikt § 1 i lagen den 2 december 1892, angående lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna, i dessa besvär på sätt och under iakttagande af de särskilda bestämmelser och undantag, som i lagen omförmälas, lindring ega rum att årligen utgå från och med år 1893 med fyrtio procent, från och med år 1894 med femtio procent, från och med år 1896 med sextio procent, från och med år 1898 med sjuttio procent, från och med år 1900 med åttio procent och från och med år 1902 med nittio procent, allt af dessa besvärers uppskattade värde, samt från och med år 1904 med hela beloppet af samma värde; varande dels i lagens § 2 stadgad, att vid uppskattningen af rustnings- och roteringsbesvärerna prestationerna för hvarje rusthåll och rote skola, vid båtsmanshållet kompanivis samt för tiden intill år 1900 vid rust- och rotehållet i öfrigt regements- och kårvis, bestämmas till de i samma paragraf bestämda värden, samt dels i § 3 föreskrifvit, att år 1899 och derefter hvar tionde år, hvarje gång för de närmast följande tio åren, rustnings- och roteringsbesvärernas värde af Kongl. Maj:t bestämmas efter viss föregående utredning. Enligt kungörelsen den 27 oktober 1899, angående ny uppskattning af rustnings- och roteringsbesvärerna vid indelta armén, hade Kongl. Maj:t förordnat, att vid uppskattning af rustnings- och roteringsbesvärerna vid indelta armén för det i § 1 af nämnda lag angifna ändamål skulle under tio år, räknadt från början af år 1900, prestationerna för hvarje rusthåll eller rote bestämmas till de i kungörelsen angifna förändrade värden, hvilka statskontoret lagt till grund för beräkningen af denna inkomsttitel.

Under inkomsttiteln »tillfälliga rotevakansafgifter» inbegrepes:

avgifter af rusthåll och rotar för uraktlåten rekrytering;
af de vid 1878 års början till statsverket tills vidare indragna avgifterna af åtskilliga till underofficerares aflöning förut anslagna vakanta rusthåll och rotar;

avgifter af rusthåll och rotar vid infanteriet, som jemlikt 1892 års urtima Riksdags beslut samt kongl. brefven den 2 december 1892, den 28 september 1893, den 5 oktober 1894, den 15 november 1895 och den 15 april 1898 blifvit vakanssatta för infanteriets omorganisation;

avgifter af rusthåll vid skånska husar- och dragonregementena, hvilka i mån af ryttarnes afgang, jemlikt samma Riksdags beslut och kongl. brefvet den 30 maj 1893, blifvit satta på vakans för regementenas ombildning till värfvade; samt

avgifter af dubbelrotar vid Jemtlands hästjägarekår, hvilka jemlikt nämnda Riksdags beslut blifvit vakanssatta för kårens ombildning till värfvadt regemente.

Belöpande avgifter för sådana rusthåll och rotar vid båtsmanshället, som jemlikt kongl. kungörelsen den 13 juli 1887, angående båtsmanshällets sättande på vakans, inflyta, skulle redovisas under titel »båtsmansvakansavgift»; dock hade, på sätt statskontoret i föregående berättelser angående statsverkets inkomster meddelat, avgifterna för de år, hvarunder vakanssättningen medgifvits, i räkenskaperna upptagits under förevarande inkomstitel.

Avgifterna för uraktlåten rekrytering, som år 1899 uppgingo till 9,232 kronor 77 öre och under föregående femårsperiod till i medeltal 6,507 kronor 66 öre, vore beroende på vexlande förhållanden och borde därför icke beräknas högre än till 5,000 kronor.

För de vid 1878 års lönereglering till statsverket indragna rusthåll och rotar kunde vakansavgifterna, hvilka för år 1901 beräknats till 19,000 kronor, enligt i statskontoret verkställd beräkning antagas komma att, efter afdrag af ytterligare tio procent lindring, erläggas med omkring 10,600 kronor.

Vakansavgifterna af de för indelta infanteriets omorganisation vakanssatta rusthåll och rotar, hvilkas antal enligt i statskontoret förvarade handlingar för år 1900 utgjorde 140 af de förra och 1,154 af de senare, kunde, med beräkning af förenämnda värden och sedan medgifven lindring af nittio procent blifvit afdragen, antagas år 1902 inflyta med omkring 30,150 kronor.

Enligt till statskontoret från länsstyrelserna i Kristianstads och

Malmöhus län inkomna handlingar i fråga om den rusthållen vid skånska husar- och dragonregementena för år 1900 tillkommande lindring i rustningsbäsväret ha vakanssättning för regementenas ombildning till värfvade egt rum för 537 rusthåll vid hvartdera regementet.

Effektiva rusthållens antal vid dessa båda regementen hade beräknats vid 1901 års slut utgöra högst 360 vid hvartdera eller vid båda regementena tillsammans 720. Vakansernas antal skulle alltså komma att år 1901 uppgå till omkring 640 vid hvartdera regementet eller tillsammans 1,280. Enligt meddelande från landtförvarsdepartementet hade de effektiva rusthållens antal vid dessa båda regementen vid 1902 års början beräknats till 370 nummer vid husarregementet och 324 nummer vid dragonregementet. Vakansernas antal vid samma tidpunkt beräknades alltså till respektive 630 och 676. Vederbörande arméfördelningschef hade vidare meddelat, att under 1902 års lopp vakanser komme att uppstå för ytterligare 40 nummer vid det förra regementet och 27 nummer vid det senare. Vakansafgifterna, beräknade efter de i kongl. kungörelsen den 27 oktober 1899 bestämda värden, skulle, om man endast toge hänsyn till vakansernas beräknade antal vid 1902 års ingång, oafkortade uppgå till:

vid skånska husarregementet	kronor 220,500: —
» » dragonregementet.....	» 229,840: —
	<hr/>
	tillsammans kronor 450,340: —

Om härifrån droges å rusthållen belöpande rustningsunderstöd, beräknadt till

	kronor 2,000: —
	<hr/>
	återstode kronor 448,340: —

derå lindring skulle tillgodonjutas med nittio procent eller 403,506 kronor. Ifrågavarande vakansafgifter kunna alltså beräknas år 1902 inflyta med omkring 46,834 kronor.

Af handlingarna angående den rotehållen vid Norrlands dragonregemente för innevarande år tillkommande lindring inhemtades, att vakanssättningen för detta regementes ombildning till värfvadt fortgått så, att intill år 1900 123 nummer vore satta på vakans. Regementet bestode af 200 dubbelrotar. Det antal rotar, som under år 1901 skulle fullgöra roteringen effektivt, hade beräknats till omkring 70 och vakansernas antal skulle alltså blifva omkring 130. Enligt en från vederbörande fördelningschef till statsrådet och chefen för landtförvarsdepartementet inkommen uppgift, af hvilken statskontoret undfått del, komme antalet

rotar, hvilka med visshet kunde antagas komma att under år 1902 vid regementet effektivt fullgöra roteringen, att utgöra 61, hvadan vakansernas antal blifver 139. Vakansafgifterna, beräknade efter det i nådiga kungörelsen den 27 oktober 1899 bestämda värde, skulle oafkortade uppgå till

Om härifrån droges de å rotarne belöpande roteringsunderstöd, beräknade till..... » 5,029: —

återstode kronor 40,841: —

hvarå lindring borde tillgodokomma rotarne med nittio procent eller 36,757 kronor. Dessa vakansafgifter kunde för den skull antagas år 1902 inflyta med omkring 9.113 kronor.

Inkomsttiteln kunde alltså för år 1902 approximativt beräknas sålunda: afgifter för uraktlåten rekrytering

vakansafgifter för rusthåll och rotar, indragna till statsverket i följd af ny lönereglering för arméns befäl » 10,600: —

dito för dito dito, indragna till statsverket för indelta infanteriets omorganisation

» 30,150: —

dito för rusthåll, indragna för skånska husar- och dragonregementenas ombildning till värfvade regementen

» 46,834: —

dito för dubbelrotar vid Jemtlands hästjägarekår, indragna för kårens ombildning till värfvadt regemente,..... » 9,113: —

summa kronor 101,697: —

hvertill komme afgifter för under år 1902 eventuellt vakanssatta rotar och rusthåll vid båtsmanshållet; och hemstälde statskontoret, att inkomsttiteln måtte beräknas till 100,000 kronor;

men derest ofvan omförmälda inom generalstaben utarbetade förslag till ny härordning jemte öfvergångsförslag blefve af Kongl. Maj:t och Riksdagen antaget, komme nu förevarande inkomsttitel att, enligt i statskontoret verkställda beräkningar, år 1902 tillföras ytterligare vakansafgifter med omkring 28,000 kronor.

Kongl. Maj:t har med stöd af statskontorets beräkning upptagit tillfälliga rotevakansafgifter till 128,000 kronor; och sedan nu Kongl. Maj:ts förslag till ny härordning i hvad det berör denna fråga blifvit af Riksdagen bifallet, torde icke något vara att erinra mot inkomsttitelns beräkande till det af Kongl. Maj:t föreslagna belopp.

Jernvägstrafikmedlen. Jernvägsstyrelsen, som det jemlikt § 3 i instruktionen för styrelsen med underlydande distriktsförvaltningar den 15 oktober 1897 åligger att före utgången af november månad hvarje år till Kongl. Maj:t afgifva förslag till beräkning af den behållna inkomst af statens jernvägar, som må upptagas i riksstaten för året näst efter det påföljande, har beräknat denna inkomstitel för år 1902 till 7,000,000 kronor. Kongl. Maj:t har i likhet med statskontoret upptagit inkomstiteln till nämnda belopp; och har utskottet icke haft något att häremot erinra.

Skogsmedlen, som i riksstaten för år 1901 äro upptagna med 5,800,000 kronor, hafva, enligt hvad statskontoret meddelat, utgjort:

år 1897	kronor	5,426,312:—
» 1898	»	7,554,845:—
» 1899	»	7,001,477:—
eller i medeltal för dessa tre år	»	6,660,878:—

Enligt från domänstyrelsen erhållen uppgift hade statsverkets skogsmedelsinkomster under 1900 års tre första kvartal belöpt sig till 6,944,208 kronor. I händelse skogsmedelsuppbörden under fjerde kvartalet komme att motsvara uppbörden under samma kvartal af år 1899, 835,775 kronor, skulle inkomsten af skogsmedel för år 1900 alltså komma att uppgå till 7,779,983 kronor och i medeltal för åren 1898—1900 utgöra 7,445,435 kronor.

Inkomstitelns årliga ökning i medeltal hade under senaste femårsperiod utgjort 698,043 kronor. Denna stegring syntes för år 1900 snarare komma att ökas än minskas till följd af de höjda trävaruprisen. Visserligen vore det omöjligt att nu beräkna, huru dessa pris komme att gestalta sig år 1902 under tilläfsventyrs inträdande sämre konjunkturer, men antagas kunde, att den ständigt fortgående ökningen af statens skogsegendom i förening med en allt omsorgsfullare skogshushållning och den genom förbättrade flottledsanläggningar i Norrbotten beredda möjligheten att tillgodogöra skogsalster, hvilka derförutan icke skulle hafva funnit användning, komme att under alla förhållanden under år 1902 bereda statsverket inkomster af skogsmedlen till belopp, som icke i någon väsentlig mån skulle understiga hvad som beräknats såsom medeltal för åren 1898—1900; och hemstälde förty statskontoret, att beräkningen af denna inkomstitel för år 1902 måtte förhöjas till 7,000,000 kronor.

Till detta belopp äro skogsmedlen jemväl af Kongl. Maj:t upptagna;

och saknar utskottet fullgiltig anledning att i denna beräkning föreslå ändring.

Fyr- och båkmedel. I fråga om fyr- och båkmedlen, hvilka i riksstaten för år 1901 äro upptagna till 1,500,000 kronor, hade statskontoret föreslagit, att beräkningen för år 1902 måtte höjas till 1,650,000 kronor. Då emellertid beräkningen af denna inkomsttitel så nyligen som för två år sedan höjts från 1,400,000 kronor till 1,500,000 kronor och i någon mån ovisst vore, om de förhållanden, som föranlett den under de senare åren inträdda stegringen af fyr- och båkmedlen, komme att fortvara, hade, enligt hvad i ofvannämnda statsrådsprotokoll meddelas, föredragande departementschefen, efter samråd med chefen för sjöförsvarsdepartementet, ansett sig böra förorda bibehållandet af den nuvarande beräkningssiffran och förty hemställt, att fyr- och båkmedel måtte i riksstaten för år 1902 upptagas till 1,500,000 kronor; och ansluter sig utskottet till den af departementschefen sålunda uttalade uppfattning.

Öfriga ordinarie inkomster har Kongl. Maj:t föreslagit att för år 1902 upptagas med de af statskontoret beräknade belopp; och får utskottet, som häremot icke haft något att erinra, hemställa,

att statsverkets ordinarie inkomster för år 1902 må, i öfverensstämmelse med hvad Kongl. Maj:t föreslagit, beräknas på följande sätt:

Grundskatt	kronor 480,000: —
Kavalleriregementenas hästvakansspanmål.....	» 280,000: —
Afgifter för persedelunderhållet vid rusthållsinfanteriet.....	» 42,000: —
Trosspassevolansafgift	» 19,000: —
Tillfälliga rotevakansafgifter.....	» 128,000: —
Soldatvakansafgift	» 19,000: —
Båtsmansvakansafgift	» 150,000: —
Arrendemedel	» 2,100,000: —
Mantalspenningar	» 750,000: —
Bötesmedel	» 350,000: —
Kontrollstämpelmedel	» 50,000: —
Fyr- och båkmedel	» 1,500,000: —

Transport kronor 5,868,000: —

	Transport kronor	5,868,000: —
Telegrafmedel	»	1,610,000: —
Jernvägstrafikmedel	»	7,000,000: —
Skogsmedel	»	7,000,000: —
Extra uppbörd	»	100,000: —
	<u>Summa</u>	<u>Kr. 21,578,000: —</u>

Stockholm den 29 maj 1901.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.

Tabell öfver statsverkets ordinarie inkomster.

Statskontoret beräknat för 1902			Statsutskottets förslag för 1902	
Kronor	öre		Kronor	öre
480,000	—	Grundskatt	480,000	—
280,000	—	Kavalleriregementenas hästvakansspanmål	280,000	—
47,000	—	Afgifter för persedelunderhållet vid rust- hällsinfanteriet	42,000	—
19,000	—	Trosspassevolansafgift	19,000	—
100,000	—	Tillfälliga rotevakansafgifter	128,000	—
19,000	—	Soldatvakansafgift	19,000	—
150,000	—	Båtsmansvakansafgift	150,000	—
2,100,000	—	Arrendemedel	2,100,000	—
750,000	—	Mantalspenningar	750,000	—
350,000	—	Bötesmedel	350,000	—
50,000	—	Kontrollstämpelmedel	50,000	—
1,650,000	—	Fyr- och båkmedel	1,500,000	—
1,610,000	—	Telegrafmedel	1,610,000	—
7,000,000	—	Jernvägstrafikmedel	7,000,000	—
7,000,000	—	Skogsmedel	7,000,000	—
100,000	—	Extra uppörd	100,000	—
S:a 21,705,000	—	Summa	21,578,000	—